

[Ole Bjørn Kraft.]

fra, at store Kredse af Befolkningen: Mellemstand, Tjenestemænd o. s. v., hvis Livs- og Eksistensvilkaar ikke er bedre end Arbejdernes, ikke bliver hjulpet og ikke faar nogen Støtte i den vanskelige Situation, i hvilken de befinder sig. Efter vor Opfattelse kan en Lønregulering kun være et sekundært og midlertidigt Hjælpemiddel mod Tidens Vanskeligheder. Fastlæggelse af Priseniveau og Igangsettelse af Arbejde er baade mere effektive og meget mere varige Bodemidler mod Tidens Brøst. En særlig Betænkelse nærer vi over for Bestemmelsen om, at Lønstigningen skal føres til Tops saaledes, at Tillægget ud over en Ugeløn paa 80 Kr. skal indsættes til Raadighed for Arbejdsfordelingskasserne. Arbejdernes Realløn vil det altsaa ikke komme til gode, men det vil medføre en Forøgelse af Produktionsomkostningerne, og dermed er, som jeg sagde, Faren for en yderligere Prisstigning til Stede.

Der er ikke vedlagt Lovforslaget nogen Redegørelse i Tal for, hvor meget denne Del af Lønstigningen vil andrage, men Arbejdsministeren vil sikkert være i Stand til i det Udvalg, vi gerne vil have nedsat til Behandling af Sagen, at give Oplysninger herom til Bedømmelse af Spørgsmaalet. Jeg ser vel, at der for Arbejdsgiverne kan være Ulemper og en vis Ulighed i Behandlingen forbundet med at standse Løntillægget ved en bestemt Grænse, men paa den anden Side vilde det dog ikke være første Gang, man gav de lavere Lønninger et Tillæg uden Virkning for de højere, og det er saa meget mere muligt i dette Tilfælde, hvor Lønstigningen ikke kommer Arbejderne selv til gode. Den gennem Arbejdsfordelingen nedsatte Løn for de lavest lønnede, og ikke mindst for de børnerige Familier, er for os Begrundelsen for at opgive vor principielle Modstand mod Løven, men vi ønsker meget — og vil hilse det med den største Tilfredshed —, hvis det skulde lykkes under en kort Udvalgsbehandling at faa indført saadanne Ændringer i Lovforslaget, at Lovens prishævende Virkninger kan blive begrænset mest muligt, thi den største Fare ved de Foranstaltninger, man her foreslaar, er, som sagt, at man rækker Haand til en yderligere Prisstigning.

Vi maa betragte Lovforslaget, saaledes som det er fremsat, som en Nødforanstaltning og maa fastholde, at den egentlige Indsats mod Tidens økonomiske Vanskeligheder, ikke mindst for den Del af Befolkningen, der økonomisk er svagest, kun

kan ydes ved Øgelse af Arbejdsmulighederne og ved med alle til Raadighed staaende Midler at modvirke Prisstigningen — alt andet vil kun virke sekundært og i det lange Løb ikke være nogen reel Hjælp. Den reelle Løn og Købekraft og ikke den formelle Lønforhøjelse vil være bestemmende ogsaa for Arbejderen og for hans Mulighed for at bære Tidens Byrder uden at segne.

Bertel Dahlgaard: Ved Løven af 30. Maj 1940 om den dagældende Pristalsregulerings Bortfald fjernedes den automatiske Forbindelse mellem Pristal og Arbejdslønninger. Dette var utvivlsomt nødvendigt, hvis det skulde lykkes at bevare et nogenlunde sikkert Tag i de økonomiske Forholds Udvikling her i Landet. Det maa da ogsaa stadig fastholdes, at saa længe Forholdet er dette, at Varebeholdningerne formindskes, Besætningerne reduceres og store Pengemidler derigennem frigøres, er det en afgjort Nødvendighed dels at bevare den fornødne Kontrol med Lønniveauet, dels at beherske Størrelsen af Forbruget af en Række vigtige Varer. Jeg kunde føje til som en tredje Ting, det ogsaa af Hensyn til Fremtiden er nødvendigt at have et vist Indseende med, nemlig Prisudviklingen for de faste Ejendomsværdier. Jeg tror, Regeringen bør være meget agtpaagivende ogsaa over for dette sidste.

Altsaa, en vis Samfunds kontrol med Udviklingen paa disse tre Omraader er under de for det nuværende danske Samfund gældende Forhold nødvendig, hvis det skal være muligt at beherske de økonomiske Forhold paa en saadan Maade, at der gives Mulighed for at holde det økonomiske Liv i Gang i den Udstrækning, Verdensforholdenes Indvirkning paa vore Tilførsler af Materialer og Raastoffer overhovedet giver Adgang til.

Hvis det foreliggende Lovforslags Bestemmelser brød med de Synspunkter, jeg her har anlagt, er det klart, at jeg vilde være overordentlig betænkelig ved at tiltræde Lovforslaget. Jeg maa imidlertid erkende, at Lovforslaget ikke medfører, at Taget slippes, eller at Statens Indseende med Udviklingen opgives. Jeg ser saaledes paa Lovforslaget, at man fra alle Sider har erkendt, at Prisudviklingen for nogle af de allernødvendigste Livsfornødenheder rammer saa haardt, at de Familier, der maa opretholde deres Hjem med de mindste Lønninger, nødvendigvis maa have nogen Erstatning. Prisstigningen paa disse Livsfornødenheder er samtidig Udtryk for en